

УДК 373.2
Щ61

Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»
Заснована 2018 року

Щербак А. М.

Щ61 Організація освітнього процесу від вересня до травня. 6-й рік життя. Частина 1 / упоряд.: А. М. Щербак — 2-ге вид., перероблене, доповнене — Х. : ВГ «Основа», 2018. — 366 [2] с., табл. — (Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-3390-1.

Посібник містить орієнтовне планування організації життєдіяльності дітей шостого року життя за блочно-тематичним принципом. Наведено перспективне планування на весь навчальний рік та планування занять за такими освітніми лініями: «Дитина в соціумі», «Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування», «Логіко-математичний розвиток», «Ознайомлення з природним довкіллям», «Художньо-продуктивна діяльність». Також уміщено циклограми трудової, ігрової, дослідно-експериментальної діяльності дітей і циклограми спостережень на навчальний рік, на основі яких складаються календарні плани. Розроблені підходи до планування є універсальними, відповідають змісту Базового компонента дошкільної освіти та вимогам чинних програм, зокрема, «Дитина» та «Українське дошкілля». Видання рекомендоване вихователям груп дітей шостого року життя закладів дошкільної освіти.

УДК 373.2

ISBN 978-617-00-3390-1

© Щербак А. М., 2018

© ТОВ «Видавнича група “Основа”», 2018

ЗМІСТ

Передмова	5
Перспективне планування життєдіяльності дітей шостого року життя	7
Вересень	8
Тема блоку «Дитячий садочок зустрічає малюків» (I, II тиждень)	11
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	11
Логіко-математичний розвиток	27
Ознайомлення із соціумом	35
Ознайомлення з природним довкіллям	48
Художньо-продуктивна діяльність	57
Тема блоку «Ми маленькі дошкільнята» (III, IV тиждень)	68
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	68
Логіко-математичний розвиток.	84
Ознайомлення із соціумом.	94
Ознайомлення з природним довкіллям	109
Художньо-продуктивна діяльність	118
Циклограма дидактичних ігор	128
Циклограма рухливих ігор	129
Циклограма спостережень	131
Циклограма трудової діяльності	135
Циклограма дослідно- експериментальної діяльності	138
Жовтень	139
Тема блоку «Осінь золотокоса» (I, II тиждень)	142
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	142
Логіко-математичний розвиток.	157
Ознайомлення із соціумом	167
Ознайомлення з природним довкіллям	182
Художньо-продуктивна діяльність	191

Тема блоку «Наша Батьківщина — Україна»	
(ІІІ, ІV тиждень)	201
Розвиток мовлення і культура	
мовленнєвого спілкування	201
Логіко-математичний розвиток.	217
Ознайомлення із соціумом.	226
Ознайомлення з природним довкіллям	239
Художньо-продуктивна діяльність	249
Циклограма дидактичних ігор	258
Циклограма рухливих ігор	259
Циклограма спостережень	261
Циклограма трудової діяльності	266
Циклограма дослідно-експериментальної	
діяльності	268
Листопад	269
Тема блоку «Дарунки осені»	
(І, ІІ тиждень)	272
Розвиток мовлення і культура	
мовленнєвого спілкування	272
Логіко-математичний розвиток	280
Ознайомлення із соціумом.	285
Ознайомлення з природним довкіллям	291
Художньо-естетичний розвиток (малювання)	297
Тема блоку «Подорож до Космосу»	
(ІІІ, ІV тиждень)	305
Розвиток мовлення і культура	
мовленнєвого спілкування	305
Логіко-математичний розвиток	320
Ознайомлення із соціумом	330
Ознайомлення з природним довкіллям	342
Художньо-продуктивна діяльність	349
Циклограма дидактичних ігор	356
Циклограма рухливих ігор	357
Циклограма спостережень	359
Циклограма трудової діяльності	364
Циклограма дослідно-експериментальної	
діяльності	366

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти модернізують її зміст відповідно до вимог державного стандарту — Базового компонента дошкільної освіти у новій редакції. Крім того, педагоги закладів дошкільної освіти працюють в умовах варіативності програм, їхнього вибору. Постає проблема якісного планування та організації життєдіяльності дітей відповідно до сучасних підходів та вимог чинних програм. Кожна з програм має свої концептуальні засади, особливості, структуру. Водночас незмінними залишаються методичні підходи до організації різних напрямів розвитку дитини-дошкільника, форми та методи роботи, режим дня тощо. Важливою умовою ефективності освітнього процесу є раціональне перспективне та календарне планування, що допомагає педагогові якісно організувати різні форми спеціально організованої та самостійної діяльності дітей протягом дня. Особливої підготовки вихователя завжди потребувало заняття.

Посібник містить перспективне планування життєдіяльності за блочно-тематичним принципом у групі шостого року життя. Згідно з перспективним планом розроблено планування занять за такими освітніми лініями: «Дитина в соціумі», «Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування», «Логіко-математичний розвиток», «Ознайомлення з природним довкіллям», «Художньо-продуктивна діяльність», а також розміщено циклограми трудової, ігрової, дослідно-експериментальної діяльності дітей і циклограми спостережень на навчальний рік. Згідно з циклограмами вихователь може планувати та здійснювати ці види організації життєдіяльності дошкільників протягом дня. Незмінно актуальними залишаються завдання соціально-морального, емоційно-ціннісного, креативного

розвитку, незалежно від того, виокремлені вони в програмі чи ні. Запропоновані розробки містять завдання для реалізації цих ліній розвитку через інтеграцію в різні види діяльності дошкільників. Розроблені підходи до планування є універсальними, відповідають змісту Базового компонента дошкільної освіти та вимогам чинних програм, зокрема «Дитина» та «Українське дошкілля».

Розробки занять скомпоновано за напрямками розвитку дитини й темами блоку. Кожен вихователь матиме можливість скористатися ними для укладання календарного плану відповідно до розкладу занять безпосередньо у своїй групі.

Над створенням посібника працювали: Щербак Алеся Миколаївна, Івлева Олександра Ростиславівна, Мирошниченко Ольга Юріївна, Бабенко Оксана Володимирівна, Моторикіна Тетяна Михайлівна, Семотюк Ганна Юріївна, Левіт Тетяна Іванівна, Христюєва Наталія Сергіївна.

ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ

Розподіл тем на навчальний рік

№ з/п	Місяць	Блок	Тема блоку
1	Вересень	I, II	Дитячий садок зустрічає малюків
		III, IV	Ми маленькі дошкільнята
2	Жовтень	I, II	Осінь золотокоса
		III, IV	Наша Батьківщина — Україна
3	Листопад	I, II	Дарунки осені
		III, IV	Подорож до Космосу
4	Грудень	I, II	Вітаємо тебе, зимонько!
		III, IV	Зимові свята і розваги
5	Січень	I, II	Чарівний світ зимової казки
		III, IV	Здоров'я бережемо змалку
6	Лютий	I, II	Ми з планети Земля
		III, IV	Зростаємо у праці
7	Березень	I, II	Я та моя родина
		III, IV	Зустрічаємо весну
8	Квітень	I, II	Світ прав дитини
		III, IV	Безпека дитини
9	Травень	I, II	Ми майбутні школярі
		III, IV	Знай, люби оберігай рідний край

ВЕРЕСЕНЬ

Орієнтовне перспективне планування освітнього процесу

День тижня	Тема блоку «Дитячий садочок зустрічає малюків»			
	Тема блоку «Дитячий садочок зустрічає малюків»	І тиждень Тема. Я в дитячому садку	ІІ тиждень Тема. Наш дитячий садок	ІІІ тиждень Тема. Я та мої друзі
Понеділок	Тема блоку «Ми маленькі дошкільнята»	Тема. Наш дитячий садок	ІІІ тиждень Тема. Я та мої друзі	ІІІ тиждень Тема. Наш дитячий садок
		Тема. Я в дитячому садку	ІІІ тиждень Тема. Я та мої друзі	ІІІ тиждень Тема. Наш дитячий садок
Вівторок	Тема блоку «Ми маленькі дошкільнята»	Тема. Я в дитячому садку	ІІІ тиждень Тема. Я та мої друзі	ІІІ тиждень Тема. Наш дитячий садок
		Тема. Я в дитячому садку	ІІІ тиждень Тема. Я та мої друзі	ІІІ тиждень Тема. Наш дитячий садок

День тижня	Тема блоку «Дитячий садочок зустрічає малюків» Тема. Я в дитячому садку	Тема блоку «Ми маємо зустрічатися з друзями» Тема. Наш дитячий садок	Тема блоку «Ми маємо зустрічатися з друзями» Тема. Я та мої друзі	Тема блоку «Ми маємо зустрічатися з друзями» Тема. Наші дитячі почуття
Середа	<p>1. Логіко-математичний розвиток Тема. Іграшки в гостях у малят</p> <p>2. Розвиток мовлення і культури мовлення (елементи граматики) Тема. Від слова до слова — буде розмова</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом Тема. Українські хлопчиків і дівчаток</p> <p>4. Художньо-продуктивна діяльність (ліплення) Тема. Посуд для ляльок</p>	<p>3. Логіко-математичний розвиток Тема. Ляльки</p> <p>4. Ознайомлення із соціумом Тема. Державні символи України. Гімн</p>	<p>3. Логіко-математичний розвиток Тема. Нудьга веде до відчаю, коли робити нічого</p> <p>4. Ознайомлення із соціумом Тема. Як поводитися з чужими людьми?</p>	<p>IV тиждень Тема. Наші дитячі почуття</p> <p>3. Логіко-математичний розвиток Тема. Я все знаю про геометричні фігури</p> <p>4. Ознайомлення із соціумом Тема. Дружба — справжня сила!</p>
	<p>1. Здоров'я та фізичний розвиток</p> <p>2. Розвиток мовлення і культури мовлення (елементи граматики) Тема. Від слова до слова — буде розмова</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом Тема. Українські хлопчиків і дівчаток</p> <p>4. Художньо-продуктивна діяльність (ліплення) Тема. Посуд для ляльок</p>	<p>1. Здоров'я та фізичний розвиток</p> <p>2. Розвиток мовлення і культури мовлення (елементи граматики) Тема. Слова чудові, різні, нові</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом Тема. Українське подвір'я</p> <p>4. Художньо-продуктивна діяльність (аплікація) Тема. Наші улюблені іграшки</p>	<p>1. Здоров'я та фізичний розвиток</p> <p>2. Розвиток мовлення і культури мовлення (елементи граматики) Тема. Ми слова вивчаємо — ними розмовляємо</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом Тема. Моє ім'я</p> <p>4. Художньо-продуктивна діяльність (ліплення) Тема. Хлопчики і дівчатка</p>	<p>1. Здоров'я та фізичний розвиток</p> <p>2. Розвиток мовлення і культури мовлення (елементи граматики) Тема. Цілий день розмовляємо — слова в речення складаємо</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом Тема. Український рушник</p> <p>4. Художньо-продуктивна діяльність (аплікація) Тема. Дружні малюки</p>

День тижня	Тема блоку «Дитячий садочок зустрічає малюків» Тема. Я в дитячому садку	II тиждень Тема. Наш дитячий садок	III тиждень Тема. Я та мої друзі	IV тиждень Тема. Наші дитячі почуття
Четвер	<p>1. Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування</p> <p>Тема. Граємо разом і поряд. Складання розповіді за картиною</p> <p>2. Логіко математичний розвиток</p> <p>Тема. Цікаві іграшки</p> <p>3. Художньо-продуктивна діяльність (музика)</p>	<p>1. Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування</p> <p>Тема. Наш дитячий садок</p> <p>2. Логіко математичний розвиток</p> <p>Тема. Пригоди в країні геометричних фігур</p> <p>3. Художньо-продуктивна діяльність (музика)</p>	<p>1. Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування</p> <p>Тема. Урок дружби</p> <p>2. Логіко математичний розвиток</p> <p>Тема. Не потрібно сумувати</p> <p>3. Художньо-продуктивна діяльність (музика)</p>	<p>1. Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування</p> <p>Тема. Переказ оповідання «Як Сергішко навчився жаліти»</p> <p>2. Логіко математичний розвиток</p> <p>Тема. Подорож казкою «Річка»</p> <p>3. Художньо-продуктивна діяльність (музика)</p>
П'ятниця	<p>1. Ознайомлення з природним довкіллям</p> <p>Тема. Рослини (дерева, кущі, трави)</p> <p>2. Художньо-продуктивна діяльність (худ. літ.)</p> <p>Тема. Читання вірша</p> <p>Т. Коломієць «Дні тижня»</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом</p> <p>Тема. Хто я такий? Що у мене в середині?</p> <p>4. Здоров'я та фізичний розвиток</p>	<p>1. Ознайомлення з природним довкіллям</p> <p>Тема. Поверхні лісу</p> <p>2. Художньо-продуктивна діяльність (худ. літ.)</p> <p>Тема. Читання оповідання В. Паронової «Умій попросити», заучування вірша А. Костецького «Найкраща іграшка»</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом</p> <p>Тема. Ти живеш серед людей</p> <p>4. Здоров'я та фізичний розвиток</p>	<p>1. Ознайомлення з природним довкіллям</p> <p>Тема. Гриби</p> <p>2. Художньо-продуктивна діяльність (худ. літ.)</p> <p>Тема. Читання вірша Т. Лисенко «Жахливі слова», оповідання В. Паронової «Хто мудріший»</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом</p> <p>Тема. Українська музика для дітей</p> <p>4. Здоров'я та фізичний розвиток</p>	<p>1. Ознайомлення з природним довкіллям</p> <p>Тема. Ланцюжки у лісі</p> <p>2. Художньо-продуктивна діяльність (худ. літ.)</p> <p>Тема. Читання вірша</p> <p>І. Січовика «Чарівні слова», оповідання В. Сухомлинського «Навіщо кажуть спасибі»</p> <p>3. Ознайомлення із соціумом</p> <p>Тема. Кожна людина неповна</p> <p>4. Здоров'я та фізичний розвиток</p>

ТЕМА БЛОКУ

«ДИТЯЧИЙ САДОЧОК ЗУСТРІЧАЄ МАЛЮКІВ» (I, II ТИЖДЕНЬ)

Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування

Тема. Дім, у якому ми живемо, — дитячий садок

Програмовий зміст: удосконалювати вміння відповідати на запитання вихователя, складаючи поширені речення; формувати вміння висловлювати своє ставлення до дитячого садка; складати розповіді з власного досвіду; розвивати мовленнєву компетентність; збагачувати словник дітей засобами художньої літератури; виховувати уважність, турботливе ставлення одне до одного, уміння по-різному виявляти свої добрі почуття.

Матеріал: наліпки-смайлики; сюжетна ілюстрація «1 вересня».

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Організаційний момент

Творча гра «Чарівний стілець»

Мета: розвивати емоційно-комунікативну сферу.

Хід гри

Діти утворюють коло, у центрі якого стоїть стілець.

Вихователь. Цей «чарівний стілець» уміє дарувати дітям позитивні риси й навпаки, уміє позбавляти їх усього поганого. Але щоб побачити це, потрібно уважно придивитися на того, хто сидить на «чарівному» стільці.

Діти йдуть по колу і співають:

Хто сьогодні найчарівніший?

Хто із нас найщасливіший?

Ти з'явивсь, часу не гай!

На чарівний стілець сідай!

Діти по черзі сідають на «чарівний стілець», і кожен по колу повинен сказати тому, хто сидить на стільці, комплімент або ласкаве слово.

2. Слухання віршів, бесіда за ілюстрацією та змістом віршів

Вихователь демонструє сюжетну ілюстрацію «1 вересня», читає вірші П. Ребра та М. Познанської.

ЗДРАСТУЙ, ВЕРЕСЕНЬ

Здрастуй, вересень
 Здрастуй, вересень,
 Світлий вересень,
 Руку дай!
 Пахне м'ятою,
 Стиглим вересом
 Рідний край!
 Ми за літечко,
 Тепле літечко
 Підросли.
 І до рідного садочка нашого
 Знов прийшли.

П. Ребро

ДИТСАДОК

Тато на роботі,
 Мама на роботі,
 Ходять на роботу
 Дяді всі і тьоті.
 Я ж у дитсадочку
 Вчуса малювати,
 Гратися, співати,
 Книжечки читати.
 Клеїти, ліпити,
 Сам усе робити,
 Бо ліньком на світі
 Не годиться жити.

М. Познанська

3. Бесіда за змістом віршів

- Що таке дитячий садок?
- Навіщо потрібні дитячі садки?
- Чи можна назвати дитячий садок домівкою? Чому?
- Як ви вважаєте, чи важливо діткам відвідувати дитсадок?
- Чого навчає дитсадок?
- Що ви найбільше любляете робити в дитсадку?
- Що не подобається в садочку?

4. Заучування вірша

- Нумо вивчимо віршик. Послухайте його.

ЗДОРОВИМ БУДЬ

Як знайомих я зустріну —
 Привітаюсь неодмінно:
 — Добрий ранок, добрий день!
 А прийду в дитячий сад —
 Привітаюсь до малят.

Грицько Бойко

Після другого слухання вірша діти повторюють його за вихователем по частинах, а потім повністю.

5. Дидактична гра «Допоможи малюкам»

Вихователь пропонує дітям розглянути сюжетну картинку та допомогти дітям потрапити кожному до своєї групи, намалювати доріжки. Пояснити свою думку.

6. Розповідь-роздум «Чому я вранці поспішаю до дитсадка?»

Вихователь пропонує дітям скласти розповідь, зважаючи на власний досвід, на тему «Чому я вранці поспішаю до дитсадка?».

Після розповідей дітей вихователь читає оповідання Н. Калініної.

ЧОМУ ВРАНЦІ ДІТИ ПОСПІШАЮТЬ ДО ДИТСАДКА?

Тому, що в дитсадку на них чекають товариші — весело разом бігати, гратися, розважатися.

Тому, що разом з Вірою Іванівною вони підуть дивитися, як будують великий будинок, а потім, можливо, самі збудують такий самий.

Тому, що вчора до них у гості приходив моряк — Оленчин тато — і розповідав про великі морські кораблі. І сьогодні, напевно, прийде чий-небудь тато або чия-небудь мама і теж розповість багато цікавого.

Тому, що Оля, Саша, Оленка та інші діти поливатимуть квіти, годуватимуть рибок і доглядатимуть щигля. Щиголь по клітці літає, чекає дітей. Треба йому клітку почистити, годівничку помити і насипати зернят.

Тому, що Альошу виїжджає зустрічати на конику ведмедик, треба йому будинок з кубиків збудувати і конячку до стайні відвести.

Тому, що Віра Іванівна розповість цікаву казку, принесе нові книжки з малюнками, дасть малювати кольоровими олівцями і нагадає веселу гру.

Ось чому діти вранці поспішають до дитячого садка.

7. Динамічна хвилинка «Розстав іграшки»

Двоє-трьох дітей є ведучими, решта має уявити, що вони іграшки: ляльки, роботи, солдатики.

Дітям пропонують пострибати та побігати, наче іграшки, у яких не згинаються руки й ноги. За командою «Стій!» усі іграшки завмирають, а діти-ведучі мають швидко й акуратно посадити їх на стільці чи розставити вздовж стіни.

8. Дидактична гра «Наша група» (командна гра)

Мета: розвивати вміння помічати й знаходити суперечності, протилежні ознаки предметів і дій; розвивати уяву, мислення, уміння оцінювати свої дії; виховувати почуття справедливості.

Хід гри

Утворюють дві команди (*наприклад, «дівчатка» і «хлопчики»*).

Вихователь пропонує кожній команді по черзі розповісти про групу, використовуючи суперечності.

Зразок. У нашій групі багато дітей, тому тут дуже весело. Але інколи надто шумно.

9. Дидактична вправа «Визнач причину»

Вихователь пропонує дітям розглянути малюнки та сказати, чому у виховательки сумний вигляд. Що її засмутило? Пояснити свій вибір.

На першому малюнку зображено: діти погралися, снідають, у групі порядок. Вихователька посміхається.

На другому малюнку зображено: діти снідають, у групі безлад, вихователька сумна.

10. Дидактична гра «Фантастичні гіпотези»

Мета: формувати вміння висловлювати власну думку у формі запитання-гіпотези «Що було б, якби...?».

Хід гри

— Що було б, якби зникли всі дитсадки?

— Що було б, якби вихователі не прийшли на роботу?

— Що було б, якби діти вранці не прийшли до дитсадка?

— Що було б, якби у групі не було іграшок?

— Що було б, якби діти в садочку тільки гралися і не навчалися?

11. Дидактична вправа «Похвали садочок»

Мета: навчати самостійно закінчувати висловлену думку за аналогією до відповідей дорослого; виховувати почуття любові до свого садочка.

Хід вправи

Вихователь починає речення і пропонує дитині продовжити його:

— Мені подобається відвідувати садочок, тому що...

— Я залюбки відвідую садочок, бо тут...

— Я люблю прогулянки в дитсадку, бо там...

— Я люблю свій садочок за те, що...

Вихователь закінчує заняття читанням вірша.

НАШ ДИТСАДОК

Добрий день, наш дитсадок!

Ти — як справжній теремок!

Ширше двері відчиняй,
Вірних друзів зустрічай!
Ю. Михайличенко

12. Підсумок

— Ми всі в дитячому садку — одна велика родина. Працівники садочка піклуються про малят, доглядають за ними, а ті поважають і цінують працю дорослих.

Тема. Складання описової розповіді за сюжетною картиною «Граємо разом і поряд»

Програмовий зміст: удосконалювати діалогічну форму мовлення; вправляти дітей у складанні описових розповідей за картиною за допомогою вихователя; активізувати та збагачувати словниковий запас; формувати активний зоровий контроль правильності складання описової розповіді; розвивати мовленнєву та пізнавальну активність; спонукати до словесної творчості; виховувати правильну звуковимову.

Матеріал: лялька хлопчик Іванко, картина «Граємо разом і поряд», картинки із зображенням дій дітей у дитячому садку.

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Організаційний момент

ПРИВІТАННЯ

Встаньте, дітки, всі рівненько,
Посміхніться всі гарненько.
Посміхніться всі до мене,
Посміхніться і до себе.
Привітайтеся: «Добрий день!»
Хай гарно розпочнеться новий день!

— Щоранку ви разом з татом або мамою куди йдете? (*До дитсадка.*)

— Послухайте вірш про дитячий садок.

2. Читання вірша В. Чикало

ДИТСАДОК

Відомо навіть малюку,
Як добре жити в дитсадку.
Прийшов — вітайся: «Добрий ранок!»
Мий руки і куштуй сніданок.
Немає часу на ниття,
Бо ждуть цікаві заняття:
Музичне, ліпка, малювання,
Ще й порахуємо старанно,
Розучим вірш, розкажем казку.

Спіймати м'ячик? Та будь ласка!
 Що ще? На вулицю — гуляти,
 В рухливі ігри дружно грати.
 Ось «Гуси-гуси», «Коровай»,
 «Автомобілі» — обирай.
 Обід. Поспати не забув.
 Так не помітно день минув!

3. Бесіда за текстом вірша

- Де добре жити?
- Коли прийшли до дитсадка, що перш за все роблять?
- Про що ще нам розповів вірш?
- Що вам подобається в дитсадку?

4. Ігровий момент

До дітей завітала лялька.

— До нас завітав Іванко (*вихователь показує ляльку*). Він не ходить до садочка та не знає, що це таке і що в ньому роблять діти. Зараз ми йому розповімо про це за допомогою картини.

Вихователь демонструє сюжетну картину «Граємо разом і поряд» та складає з дітьми колективну розповідь.

5. Динамічна пауза. Гра «Ми веселі діти»

— Діти, Іванко хоче з вами пограти, але він не знає ігор. Навчимо його наших ігор «Ми веселі діти»?

Мета: удосконалювати навички ритмічної ходьби та бігу; виховувати рішучість та орієнтування в просторі.

Хід паузи

Діти утворюють коло, тримаючись за руки. Одна дитина стає в середині кола — «ловець». Діти ходять по колу і промовляють:

Ми маленькі дошкільнята,
 Любим бігати й гуляти,
 І сміятись, і стрибати,
 Ану, спробуй нас догнати.
 Раз, два, три — лови!

На слово «лови» діти розбігаються, а «ловець» їх ловить. На слова вихователя «Усі в коло!» діти шикуються в коло.

6. Дидактична гра «Що і коли ми робимо?»

Мета: учити дітей співвідносити дії до певної частини доби; спонукати дітей до вживання повних речень; розвивати мислення, увагу.

Хід гри

Вихователь демонструє дітям картки з різними діями в дитсадку, а діти по черзі називають дії та в який проміжок доби вони їх виконують.

— Розкажіть Іванкові, в які ще ігри ви граєте в дитячому садку. Діти за бажанням розповідають про ігри, в які вони грають.

7. Дидактична вправа «Розкажи про заняття»

Мета: учити самостійно закінчувати думку; виховувати пізнавальний інтерес до занять у цілому.

— У садочку ви граєте в різноманітні ігри. Що ще ви тут робите? (*Навчаємося, гуляємо, спимо та ін.*)

— А які заняття у вас бувають? (*Музичні, фізкультурні, малювання, ліплення та ін.*)

Вихователь починає речення, а дитина його закінчує:

— На музичних заняттях ми...

— На заняттях з фізкультури ми...

— На заняттях з малювання ми...

8. Підсумок

— Малята, Іванкові дуже сподобалося в дитячому садочку. Він каже, що обов'язково ходитиме в дитячий садок, адже тут так цікаво. Але йому час повертатися додому. А нам час іти на прогулянку.

Тема. Хто працює в дитячому садку

Програмовий зміст: продовжувати розвивати вміння відповідати на запитання вихователя, використовуючи поширені речення; формувати вміння складати описові розповіді за зразком вихователя; стимулювати вживання слів — назв дій за завданням, добирати їх; виховувати повагу до працівників дитячого садка.

Матеріал: аркуші паперу; олівці; ілюстрації професій людей, які працюють у дитсадку; кольорові кружечки; наліпки-смайлики.

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Організаційний момент

Творча гра «Кого ми поважаємо»

Мета: розвивати емоційно-комунікативну сферу.

Хід гри

Вихователь пропонує дітям назвати людей, яких вони поважають. Потім малята відповідають на запитання.

— Що в людях заслуговує на повагу?

— Поважати можна тільки знайомих людей чи незнайомих також?

— Як заслужити повагу оточення?

2. Слухання віршів

Вихователь читає вірші.

НАША ВИХОВАТЕЛЬКА

Було навкруг все нове, невідоме,
 У перші дні перебування у садку.
 Та стало нам все рідне і знайоме —
 Тут діти, наче у вінку.
 Бо з перших днів упевнено і ніжно
 За руку вихователька взяла.
 І в Світ цікавий і безмежний
 Мене і кожного сміливо повела.

Н. Молибог

МАРИНА ДМИТРІВНА

У Марини Дмитрівни
 Стільки всяких справ.
 Без Марини Дмитрівни
 Хто б отак прибрав?
 Хто так гарно ліжечко
 Ковдрою заслав?
 Хто старанно віником
 Скрізь позамітав,
 Витер пил ганчіркою
 З столу та з вікна?
 Все Марина Дмитрівна,
 Все сама вона!

Н. Забіла

3. Бесіда

- Яку роль відіграють вихователь та помічник вихователя для малят?
- Хто ще працює в дитячому садку?
- Чи всі професії працівників дитячого садка важливі?
- Якщо в садочку припинять працювати вихователь, кухар або прачка, то це вплине якимось чином на дітей?

4. Дидактична вправа «Хто працює в дитсадку»

Вихователь пропонує дітям розглянути малюнки та назвати людей тих професій, хто працює в дитсадочку.

На малюнках зображено людей різних професій.

5. Складання описових розповідей

Вихователь пропонує дітям об'єднатися в команди по 4–6 дітей. Кожна група повинна скласти описову розповідь про певного працівника дитячого садка (*за результатом слухання вірша, розгляданням ілюстрацій та зразком вихователя*).

Коли ще спить все рідне місто,
 Нам кухарі готують їсти.
 Вони в нас просто молодці —
 Смачні їх котлети і млинці.

Перша група дітей складає розповідь.

Білизну чисту й рушники
Перуть, прасують наші пралі.
Вони це роблять залюбки,
Щоб ми здоровими зростали.

Друга група дітей складає розповідь.

Вранці-рано до діток
Медсестра прийшла в садок
В білому халаті.
— Чисто тут? — перевірила.
Групу теж провітрила.

Третя група дітей складає розповідь.

Ми на світанку спимо, а двірник
Ще до зорі прокидатися звик.
Першим стрічає він сонце у місті,
Двір наш і вулиця, глянь, які чисті.

Четверта група дітей складає розповідь.

Наш музичний керівник
Кожен день співати звик.
Сам гарно співає і нас навчає.

П'ята група дітей складає розповідь.

6. Динамічна хвилинка «Як ми граємо»

Вихователь об'єднує дітей у пари і говорить: «Нумо покажемо, як ми вміємо грати, танцювати і дружити». Одна дитина з пари — «юний музикант», а інша — його «брат». Потім педагог читає вірш, а діти жестами відтворюють його.

Барабан мій брат купив,
Цілий день я в нього бив.
Брат заткнув від цього вуха,
Гуркіт він не може слухать.
Дудочку знайшов мій брата,
Став дудіти я завзято.
Та не хоче брат мій слухать!
А як для брата станцював,
«Дякую» мій брат сказав.
Ніжки у танку закружляли,
Руки брата в такт плескали.

7. Дидактична вправа «Порахуємо працівників дитячого садка»

Мета: стимулювати правильне вживання числівників.

Хід вправи

Вихователь з дітьми пригадують, хто працює в дитячому садку. Діти викладають кружечки, називаючи кожного працівника. Потім рахують їх.

8. Дидактична гра «Хто що робить»

Мета: активізувати вживання слів — назв дій; вправляти у добиранні їх.

Хід гри

Дітям необхідно дібрати якнайбільше слів — назв дій після запитання вихователя «Що робить кухар?» (*праля, двірник, вихователь, медична сестра, музичний керівник, завідувач тощо*).

9. Дидактична гра «Кому що потрібно»

Мета: розвивати вміння аналізувати, групувати і вибирати предмети, необхідні для роботи працівникам дитячого садка.

Хід гри

Вихователь називає професію, а діти пригадують необхідні для роботи предмети.

10. Дидактична вправа «Що потрібно вихователеві?»

Вихователь пропонує дітям розглянути малюнки і назвати предмети, що може використовувати вихователь у своїй роботі з дітьми.

Вихователь закінчує заняття хороводною грою «Хто, хто у садочку працює».

11. Підсумок

— У дитячому садку працюють люди різних професій, які піклуються про дітей.

Тема. Наш дитячий садок

Програмовий зміст: учити складати речення з однорідними членами та сполучником; складати невеликі розповіді за допомогою вихователя; збагачувати лексичний запас словами за темою; розвивати вміння уважно слухати завдання та стежити за розповіддю товаришів; розвивати зв'язне мовлення, увагу, мислення, бажання спілкуватися рідною мовою; стежити за чіткою звуковимовою.

Матеріал: предметні зображення знарядь праці працівників дошкільного навчального закладу.

ХІД ЗАНЯТТЯ**1. Організаційний момент**

Вихователь загадує загадку.

Що це за будинок,
До якого сто стежинок,
А в ньому — сто доріжок,
Там тупця двісті ніжок? (*Дитячий садок.*)

2. Бесіда

- Як називається вулиця, на якій розташовано дитячий садок?
- Діти ви коли-небудь замислювалися, що таке дитячий садок?